

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЧЕРЕМШАНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ ВЕРХНЕКАМЕНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
улица Дружба, дом 1а, село Верхняя Каменка,
423108

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЮГАРЫ КЭМИНКЭ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Дружба урамы, 1а йорт, Югары Кэминкэ авылы,
423108

тел./факс (84396) 2-34-60/2-34-16 email: Vkm.Cmn2@tatar.ru

№ 78

от 12 март 2018 ел

**Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Югары Кэминкэ
авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

Татарстан Республикасы Чирмешэн
муниципаль районы “Югары Кэминкэ
авыл жирлеге” муниципаль берәмлек
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр
керту турында

“Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми
принциплары турында”гы 2003 нче елның 6 октябреннән №131-ФЗ санлы
Федераль законның 44 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы
“Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында”гы Татарстан
Республикасы Законының 7 статьясы, “Татарстан Республикасы Чирмешэн
муниципаль районы Югары Кэминкэ авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге
Уставының 85, 86, 87 статьялары нигезендә, “Татарстан Республикасы
Чирмешэн муниципаль районы Югары Кэминкэ авыл жирлеге” муниципаль
берәмлеге Советы КАРАР чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Югары
Кэминкэ авыл жирлеге Советы карары белән 2013 нче елның 18 нче июлендә
№54 (07.04.2014 ел №62, 07.05.2015 ел №89, 22.01.2016 ел №18, 15.12.2016
ел №39, 01.06.2017 ел №52 кертелгән үзгәрешләр белән) кабул ителгән
“Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Югары Кэминкэ
авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр
кертергә:

- 1.1. 5 нче статья:
а) 1 нче өлештә:
а) 9 нчы пунктны түбәндәгә басмада бәян итәргә: “авыл жирлеге
территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен

контрольдә тоту, әлеге пунктларга ярашлы рәвештә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру”;

б) 14 нче пунктны түбәндәге басмада бәян итәргә: “каты көнкүреш калдыкларын жыю (шул исәптән, аерым жыю) һәм башка жиргә күчерү эшчәнлеген оештыруда катнашу”.

1.2. 6 нчы статья:

- 1 нче пунктның 10 нчы подпунктын көчен югалткан дип санарга.

1.3. 10 нче статья:

15 нче пунктны түбәндәге басмада бәян итәргә: “Жәмәгать тыңлаулары”;

15 нче пунктны 16 нчы пункт итеп санарга

1.4. 19 нчы статья:

- 19 нчы статьяның исемен түбәндәге басмада бәян итәргә: “19 нчы статья. Халық тыңлаулары, ижтимагый фикер альшу”;

- 1 нче өлештә “жәмәгать тыңлаулары үткәрелергә мөмкин” сүзтезмәсен “яки ижтимагый фикер альшу” белән тулыландырырга;

- 3 нче өлешне түбәндәге эчтәлектәге 3.1. подпункты белән тулыландырырга: “3.1. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тотучы проектлар, жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турында карап проектлары, рәхсәт ителгән төзелеш объектларының чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт бирү турында карап проектлары, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын файдалану рәхсәт ителгән бер төрне үзгәрту мәсьәләләре буенча жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре булмаганда, мондый куллануның башка төре жәмәгать тикшерүләре яисә халық тыңлаулары үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе нигезләмәләрне исәпкә алып, жирлек Советы Уставы һәм норматив хокукий акты белән шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә;

- 3 нче өлешнең 4 нче подпунктын яңа басмада бәян итәргә: “4) авыл жирлеген үзгәртеп коруга “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”ты 2003 нче елның 6 октябреннән №131-ФЗ санлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлек халкының тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар жыеннарында ризалыгы таләп ителгән очраклардан тыш үзгәртеп кору мәсьәләләре дә кала”.

1.5. “Халық жыене” исемле 22 нче статьяны яңа басмада бәян итәргә:

“1. Халық жыене жирле үзидарәне халық тарафыннан турыдан туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы формасы булып тора.

2. Халық жыене “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”ты закон белән каралган очракларда һәм “Жирлек Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Чирмешән

муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге составына кергэн торак пунктларда гражданнар жыеннарын үткәрүгэ әзерлек тәртибе турында”гы положение нигезендә үткәрелә.

3. “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы 2003 нче елның 6 октябреннән №131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 статьясы нигезендә халық жыены туబәндәгечә үтә ала:

1) составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертә торган торак пунктта;

2) авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

3) авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

4) авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгэ конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы тарафыннан яисә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше булган торак пункт халкы төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Жыен үткәрү инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар саныннан 5 процент тәшкил итә, ләкин 25тән дә ким булырга тиеш түгел.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан тәкъдим ителә торган гражданнар жыены жирлек башлыгы каrary белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан күрсәтелә торган гражданнар жыены жирлек Советы каrary белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләргә халық жыеннарын үткәру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итәләр, “Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлегенә керә торган торак пунктларда жыеннарны әзерләү тәртибе турында” гы Каарда билгеләнгән тәртип нигезендә халық жыеннында күтәреләчәк сораулар буенча муниципаль хокукий акт проекты һәм материаллар белән гражданнар алдан ук таныша.

8. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль хокукий актлар регистрына кертелергә тиеш”.

1.6. 33 нче статьяның 1 нче өлешендә:

- 5-6 пункты үз көчен югалткан дип санарга;
- түбәндәгә эchtәлектәге 5.1. пункты белән тулыландырырга: “жирлекнең стратегик планлаштыру документларын карау, раслау (хуплау)”;

- 26 нчы пунктны түбәндәгө басмада бәян итәргә: “жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау”;

1.7. 38 нче статьяны яңа басмада бәян итәргә:

“38 нче статья. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек Советы вәкаләтләре түбәндәгө очракларда вакытыннан алда туктатыла ала:

1) әгәр жирлек Советы үз-үзен таркату турында карап кабул иткән очракта. Шул ук вакытта үз-үзен таркату турындагы карап әлеге Устав белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә;

2) жирлек Советы депутатларының әлеге составының хокуксыз булуы турында Татарстан Республикасы Югары суды карапы үз көченә кергән очракта, шул исәптән депутатлар үз вәкаләтләреннән баш тарткан очракта;

3) №131-ФЗ санлы Федераль законның 13 статьясының 3,5 нче өлешләре нигезендә жирлекне үзгәртеп корган очракта, шулай ук жирлек бетерелгән очракта;

4) жирлек чикләрен үзгәртү нәтиҗәсендә барлыкка килгән сайлаучылар саны 25 проценттан арткан очракта;

5) гражданнарның турыдан-туры белдерүләре юлы белән кабул ителгән карапны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукий актны бастырып чыгару вакыты бозылган очракта;

2. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату аның депутатлары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга китерә.

3. Халык сайланган депутатлардан торган жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлек Советына вакытыннан алда сайлаулар законда билгеләнгән срокларда үткәрелә.

1.8. 40 нче статьяны:

- түбәндәгэ эчтәлектәге 1.2. пункты белән тулыландырырга: “1.2. Жирлек Башлыгын вазыйфадан читләштерү турында Татарстан Республикасы Президенты хокукий акты нигезендә йә Жирлек Советының отставкага жибәрү турындагы карапы нигезендә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Жирлек Башлыгы әлеге хокукий актка яисә карапга суд тәртибендә шикаять бирсә, муниципаль сайлауларда сайланучы Жирлек Башлыгын вакытыннан алда сайлау суд карапы үз көченә кергәнчे билгеләнә алмый”.

1.9. 40 нче статьяда:

а) 1 нче өлештә 2 нче абзацны алыш ташларга;

б) 1 нче өлешне түбәндәгэ эчтәлектәге абзацлар белән тулыландырырга: “- жирлек бюджетының үтәлешен тәэммин итә, жирлекнең Россия Федерациясе һәм татарстан Республикасының Социаль-икътисадый үсеше өстенлекләре һәм максатлары белән килешенгән Озак вакытка исәпләнгән максатларын һәм бурычларын билгели, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын үтәүне оештыра;

- Жирлек вәкаләтләренә караган мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын әзерли, карый, раслый (хуплый) һәм тормышка ашыра;

- Жирлек Советы тарафыннан расланган (хупланган) стратегик планлаштыру документларын тормышка ашыруны мониторинглауны һәм контролъдә тотуны гамәлгә ашыра;

- 1 нче өлешнең 1 подпунктының 7 нче абзацында “законнарда билгеләнгән тәртиптә” сүзләрен “Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә” дигән сүзләр белән алмаштырырга;

б) 2 нче пункктта 13 нче абзацта “федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәту сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру” сүзләрен алыш ташларга;

г) 4 нче өлешне түбәндәге эчтәлектәге подпункт белән тулыландырырга: “каты көнкүреш калдыкларын жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм транспортировкалау эшчәнлеген оештыруда катнаша”⁴

д) 6 нчы өлешне түбәндәге эчтәлектәге абзац белән тулыландырырга: “жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен үтәүне контролъдә тота, күрсәтелгән қагыйдәләр белән тәңгәллектә төзекләндерүне оештыра”.

1.10. 63 нче статьяны түбәндәге эчтәлектәге 3 нче өлеш белән тулыландырырга:

“3. “Муниципаль вазыйфа биләгән затка карата коррупциячел хокук бозулар кылган өчен ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү (вазыйфасыннан азат итү) рәвешендәге түләтү турында белешмәләр бу зат анда тиешле вазыйфа биләгән жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы көрәш турында” 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә”.

1.11. Түбәндәге эчтәлектәге 69.1 статьясы белән тулыландырырга:

“69.1 нче статья. Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен тоту.

Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре Жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре түбәндәге мәсьәләләрне хәл итә ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияне төзекләндерү һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) бинаның, корылмалар тышкы кыяфәте һәм киртәләү конструкцияләре;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, карап тоту һәм торғызу, шул исәптән жир эшләрен үткәргәннән соң;

4) жирлек территориясен яктыртуны оештыру, шул исәптән биналар, корылмалар архитектур яктыртуны да кертеп;

5) муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерүне оештыру, торак пунктлар чикләрендә урнашкан газоннар, чәчәк түтәлләре һәм үлән үсемлекләре белән биләнгән башка территорияләрне төзү, карап тоту, торғызу һәм саклау тәртибен дә кертеп;

6) жирлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йортларның номерлары, элмә такталары куелган күрсәткечләр урнаштыру;

7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар, парковкалар (парковка урыннары), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту;

8) жәяүлеләр коммуникацияләрен, шул исәптән тротуарларны, аллеяләрне, юлларны, сукмакларны оештыру;

9) инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре күрсәтелгән территория буенча тоткарлыксыз хәрәкәт итүне тәэмин итү максатларында жирлек территориясен төзекләндерү;

10) авыл жирлеге территорииясен, шул исәптән кышкы чорда жыештыру;

11) яңғыр суларын агаып төшүне оештыру;

12) жир эшләрен үткәрү тәртибе;

13) бина, корылма, жир кишәрлекләренең милекчеләренең һәм (яки) башка законлы хужаларының якын-тирә территорияләрне карап тотуда катнашуы (мондый йортларның чикләре буенча төзелмәгән яки төзелгән жир участокларында урнашкан күпфатирлы йортларда мәйдан биләп торучы милекчеләр һәм (яки) башка законлы хужаларыннан тыш);

14) Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртип нигезендә якын-тирә территориияләрнең чикләрен билгеләү;

15) авыл жирлеге территорииясендә бәйрәм бизәлеше;

16) авыл жирлеге территорииясен төзекләндерү буенча чарапарны тормышка ашыруда гражданнарның һәм оешмаларның катнашу тәртибе;

17) жирлекнең төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контролльдә тотуны тормышка ашыру.

1.12. 78 нче статьяның 7 нче пунктының 4 нче абзацын үз көчен югалткан диеп санарага;

1.13. 80 нче статьяны яңа басмада бәян итәргә:

“80 нче статья. Гражданнарның үзсалым акчасы.

1. Гражданнарның үзсалым акчалары дигэндә жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләрне хәл итү өчен гражданнарның бер тапкыр түләүләре аңлашыла. Гражданнарның үзара салым түләүләре күләме муниципаль берәмлекнең барлық халкы өчен дә тигез күләмдә билгеләнә, аларның саны муниципаль берәмлек халкының гомуми саныннан 30 проценттан артып китә алмый һәм алар өчен түләү күләме киметелергә мөмкин булган аерым категорияләрдән тыш.

2. Элеге статьяның 1 нче өлешендә күрсәтелгән гражданнар бер тапкыр түләргә тиешле түләүләрне керту һәм куллану турындагы мәсьәлә жирле референдумда (гражданнар жыенеында), ә 2003 нче елның 6 октябреннән №131-ФЗ санлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль законның 25.1 статьясының 1 нче өлешенең 4 һәм 4.1 пунктларында каралган очракларда – халык жыенеында хәл ителә.

1.14. 87 статьяны түбәндәгә эчтәлектәге 4,5 пунктлары белән тулыландырырга:

“Жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту муниципаль хокукий акт тарафыннан кертелә, аны түбәндәгечә рәсмиләштереп була:

- Жирлек Советы (гражданнар жыены) рэисе һәм Жирлек Башлыгы имзалаған, яисә Жирлек Советы (гражданнар жыены) рэисе вәкаләтләрен башкаручы Жирлек Башлыгы имзалаған Жирлек Советы (гражданнар жыены) каары нигезендә;

- Жирлек Советы (гражданнар жыены) тарафыннан кабул ителгән һәм Жирлек Башлыгы имзалаған аерым норматив хокукий акт нигезендә. Бу очракта әлеге хокукий актта Жирлек Советының (гражданнар жыенының) аны кабул итү турындагы каары реквизитлары куела. Жирлек Советының (гражданнар жыенының) мондый каарына күчеш нигеләмәләре һәм (яисә) Жирлек Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләрнең үз көченә керүе турындагы нормалар керту рөхсәт ителми.

5. Жирлек Уставын федераль законга һәм Татарстан Республикасы законына туры китерү әлеге закон актларында билгеләнгән срокта гамәлгә ашырыла. Федераль законда һәм Татарстан Республикасы законында әлеге срок куелмаган очракта, Жирлек Уставын федераль законга һәм Татарстан Республикасы законына туры китерү тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, Жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт проектын халык тыңлауарында рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) һәм фикер алышу кирәклеген, гражданнарның аның буенча тәкъдимнәрен исәпкә алу, Жирлек Советы утырышларының вакытлылыгы, мондый муниципаль хокукий актның дәүләт теркәвенә алу һәм рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) срокларын исәпкә алып билгеләнә һәм, гадәттә, 6 айдан да артмаска тиеш".

2. Әлеге каарарның 1.1. пунктының “б” подпункты, 1.9. пунктының “г” подпункты дәүләт теркәвенә алынганнын соң үз көченә керә, ләкин 2019 нчы елның 1 нче гыйнварыннан да иртәрәк түгел дип билгеләргә.

3. Түбәндәге каарарны законлылык белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органының территориаль органына дәүләт теркәвенә жибәрергә.

4. Әлеге каарарны, дәүләт теркәвеннән соң, мәгълүмати стендларда урнаштырырга, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы рәсми сайтында, Интернет мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәренең Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталына урнаштырырга.

5. Әлеге каарар 2003 нче елның 6 октябреннән №131-ФЗ санлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль законның 44 статьясының 8 нче өлешендә каралган нигезләмәләргә, “Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге” муниципаль берәмлеке Уставының 87 нче статьясының 2 нче өлешенә нигезләнеп аны рәсми игълан иткән көннән үз көченә керә.

6. Әлеге каарарны контролльдә тотуны үз өстемә алам.

“Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл җирлеге”
муниципаль берәмлеге Башлыгы

К.М.Гилязов